

Odprt javni prostor

Public open space

mednarodna konferenca • international conference

Odprt javni prostor *Public open space*
načrtovanje • upravljanje • vzdrževanje *design • management • maintainance*
zbornik predavanj in prispevkov ob mednarodni konferenci, 10. - 11. april 2008, Ljubljana

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

711(497.4)(063)(082)

712(497.4)(063)(082)

MEDNARODNA konferenca Odprt javni prostor: načrtovanje, upravljanje, vzdrževanje (Ljubljana ; 2008) Zbornik predavanj in prispevkov ob mednarodni konferenci / Mednarodna konferenca Odprt javni prostor: načrtovanje, upravljanje, vzdrževanje, Ljubljana, 10.-11. april 2008 ; [uredili Maja Simoneti, Polona Marinček]. - Ljubljana : Društvo krajinskih arhitektov Slovenije : Oddelek za krajinsko arhitekturo, Biotehniška fakulteta, 2008

ISBN 978-961-90868-7-2

1. Odprt javni prostor: načrtovanje, upravljanje, vzdrževanje

2. Simoneti, Maja

238342144

mednarodna konferenca • international conference

Odpri javni prostor *Public open space*

načrtovanje • upravljanje • vzdrževanje *design • management • maintenance*

10.-11. april 2008, Jakopičeva galerija, Ljubljana, Slovenija

Odpri javni prostor: načrtovanje, upravljanje, vzdrževanje

Zbornik predavanj in prispevkov ob mednarodni konferenci

Odpri Javni prostor | *Public Open Space*, 10.-11 april 2008, Ljubljana

Strokovni svet konference: prof. Catharine Ward Thompson
prof. dr. Ana Kučan
mag. Maja Simoneti
prof. Janez Koželj
dr. Matjaž Uršič

Organizacijski odbor: Sergej Hiti
Jelka Hudoklin
Urška Kranjc
Ana Kučan
Tanja Maljevac
Darja Matjašec
Maja Simoneti
Maša Šorn
Gaja Trbižan
Tina Verbič

Naslov, podnaslov: Odpri javni prostor: načrtovanje,
upravljanje, vzdrževanje

Uredili: Maja Simoneti, Polona Marinček

Podatki o izdaji ali natisu: Zbornik predavanj in prispevkov
ob mednarodni konferenci
Odpri Javni prostor | *Public Open Space*,
10.-11. april 2008, Ljubljana

Kraj: Ljubljana

Založila: Društvo krajinskih arhitektov Slovenije;
Oddelek za krajinsko arhitekturo,
Biotehniška fakulteta v Ljubljani

Leto izida: april 2008

Tiskarna: PROGRAFIKA, Kvedrova cesta 5,
1000 Ljubljana

Naklada: 300 izvodov

Oblikovanje, grafična podoba in prelom: Sergej Hiti

05	kazalo
07	uvodna beseda
08	o avtorjih
14	prispevki
14	Marc Treib <i>Alone Together: Some Thoughts on Urban Space</i>
23	Edward Robbins <i>What is Public; What is Private;</i>
24	Stig L. Andersson <i>Public Open Form and Space</i>
28	Catharine Ward Thompson <i>Public Open Space</i>
34	Kongjian Yu <i>Make Public Spaces to Link Earth, People and Spirits</i>
40	Barbara Goličnik <i>ATP javnih prostorov</i>
46	Ina Šuklje <i>Vsebinski izzivi: primer Severnega mestnega parka Navje v Ljubljani</i>
52	Špela Verovšek <i>Odprti javni prostor v Münstru</i>
58	Katja Žagar <i>Pomanjkanje čutnega zaznavanja o javnem prostoru</i>
62	A. Ostan, M. Prašin Kolbezen <i>O celovitem urejanju mesta Črnomelj</i>
68	ProstoRož <i>Oživljanje javnega prostora z začasnimi posegi</i>
74	Nevenka Koprivšek <i>Umetnost v javnem prostoru</i>
80	D. Kozoderc, N. Bučar Draksler <i>Moderiranje v javnem odprtem prostoru</i>
83	Matjaž Uršič <i>Ali "mestni zrak" se osvobaja?</i>
87	Matevž Čelik <i>Turizem in javni prostor</i>
89	Jurij Sadar <i>Trije odprti javni prostori</i>
93	organizatorji konference
94	sponzorji konference

Public Space – far from being taken for granted

Shared public places, especially outdoor environments such as parks, squares, yards and playgrounds, have been given some great attention worldwide during the last decade. The increasing number of new developments, regeneration projects, research studies and other publications show that planners, investors, researchers and politicians have accepted public open space as a major focal point of their work nearly all over the world. The reasons for such an expansion are numerous and inseparably interrelated. The public space design is a demonstration of power and capability of a certain municipality, an act of caring for the physical and mental health of the citizens as well as for the creation of the favourable conditions for the economical development of a city.

There's a story behind each and every master plan and a design proposal and each is set off by its unique causes. The driving force behind the public open space management is based on the scientific and empirical research findings dealing with the impact of climate change on the quality of life, with the issues of the environmental protection, of the life expectancy prolongation, the public health and the aspects of the personal development of individuals, groups, cities and countries. The competition for the human and financial resources has therefore also reached the public realm of open space.

Slovenia is still in the stage of the adjustment when it comes to the large-scale open space planning and design. The vast majority of public spaces in local settlements and towns originate from a period, when the 'public and collective' was generally self-evident. The creation of new developments was understood as essential, as was their maintenance which was more or less successfully performed. The 1990s brought some profound socio-economical changes, which generally reduced the public welfare and transferred the focus from the 'collective and public' to the 'individual and private'. The process of privatisation had poor effects on the public space. The framework of public open space in Slovene cities is therefore more or less a result of past planning and management policies.

The apparent weakness at managing public places is a logical consequence of past practices, where the collecting and confronting arguments in the process of planning and design of public space was not even necessary. For instance, the last research on the aspects of the use of open space was carried out by the City of Ljubljana in 1972. Ever since the capital of Slovenia has not thoroughly studied the way the citizens use public places and how much they are satisfied with the available ones.

The organising committee of the conference – with the help of a selection of speakers with various backgrounds - aspires to raise the public awareness about the importance of the design and management of the public space and to highlight its manifold aspects. It seems like the time, in which numerous Slovene cities begin to plan for new public open spaces, is the right to end the era, in which the development of public spaces in random leftovers of the built-up areas was taken for granted. As demonstrated by the conference proceedings, the role and the meaning of public space are present in a wide range of options. We can confirm that successful places are a result of a sequence of planning activities, starting from the analysis of the needs, spanning over the idea and a variety of spatial solutions to finally result in the regeneration of the old or planned new developments. The cost of supplies and labour, required for the management and maintenance of the vigorous public places exceeds the sum of initial investment. The assessment, the analysis of needs, the good quality maintenance, the revitalisation and the involvement of users into the planning process should therefore be treated as a vital part of the planning process.

This conference offers an opportunity to start a broad and inclusive debate about the public space design; the debate that we believe is essential to make a change in the everyday practice.

Urejanje javnega prostora – daleč od samoumevnega

Prostori skupnega, še posebej odprti kot so parki, trgi, dvorišča in igrišča, so v zadnjem desetletju deležni neverjetne pozornosti. Število novih ureditev in prenov, raziskav in publikacij kaže, da so načrtovalci, investitorji, raziskovalci in politiki praktično povsod po svetu javni odprt prostor sprejeli med osrednje teme svojega delovanja. Razlogov za ta razcvet je veliko in so med sabo neločljivo povezani. Urejanje javnega prostora je hkrati dokazovanje moči in sposobnosti, skrbi za fizično in mentalno zdravje prebivalcev in ustvarjanje pogojev za gospodarski razcvet kraja.

V ozadju vsakega od posameznih načrtov in rešitev je drugačna zgodba in poseben niz razlogov. Pravo gibanje urejanja javnega prostora, ki smo mu priča pri resničnih in navideznih potovanjih, pa je ukoreninjeno v vedno bolj prepričljivih, znanstvenih in empiričnih, ugotovitvah raziskovalcev o povezavi kakovosti življenja s klimatskimi spremembami, varstvom okolja, daljšanjem življenjske dobe, zdravjem prebivalstva z razvojno uspešnostjo posameznika, skupin, krajev in držav. Tekma za človeški in finančni kapital se je med drugim preselila tudi na javno odprto prizorišče.

V Sloveniji se velikopoteznemu urejanju javnega prostora šele privajamo. Večina javnih odprtih prostorov je v naših naseljih nastala v času, ki je skupno in javno obravnaval kot bolj ali manj samoumevno. Ustvarjanje novih ureditev je bilo takrat tako kot tudi vzdrževanje sprejeto kot potrebno in zato tudi bolj in manj uspešno izvajano. Matrica javnega odprtega prostora v slovenskih naseljih je bolj ali manj posledica preteklega načrtovanja in urejanja. Družbeno ekonomske spremembe so v devetdesetih stanjšale javno blagajno in preusmerile pozornost od skupnega in javnega k posamičnemu in zasebnemu. Ozaveščanje lastništva javnemu prostoru v preteklem desetletju še ni posebej koristilo.

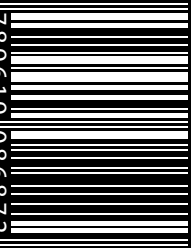
Nebogljenost pri upravljanju z javnimi ureditvami je zelo praktična posledica nekdanje prakse, ki predvsem ni zahtevala zbiranja in tekme argumentov za nove posege in rešitve v javnem odprtem prostoru. V Ljubljani na primer je bila zadnja raziskava o rabi odprtega prostora izdelana leta 1972. Vse od takrat največje mesto v Sloveniji nikoli ni temeljito proučilo, kako meščani uporabljajo javni odprt prostor.

Namen organizatorjev mednarodne konference o urejanju javnega odprtega prostora je s pomočjo predavateljev z različnimi ozadji zbuditi zanimanje za urejanje javnega prostora iz kar največ zornih kotov. Zdi se, da je čas, v katerem vse več slovenskih krajev začne načrtovati tudi nove ureditve javnih odprtih prostorov, zrel zato, da se prekine s prakso samoumevnosti načrtovanja. Kot lepo kažejo v zborniku zbrani prispevki se dokazi o vlogi in pomenu javnega prostora nizajo v velikem razponu in iz različnih vidikov pritrjujejo načrtovanju od ideje do rešitve v prostoru, od vsakodnevnega utripa pa vse do trenutka, ki kliče po spremembah. Sredstva in delo, ki jih zahteva urejanje vitalnega javnega prostora, daleč presegajo začetno investicijo, zato je treba kot del urejanja predvideti tudi spremljanje stanja, proučevanje potreb, dobro vzdrževanje, načrtovanje prenove in vključevanje uporabnikov v iskanje rešitev.

Maja Simoneti, predsednica DKAS

9 789619 086872

ISBN 961-90868-7-2